

της επαπειλούμενης κατάθλιψης ανακάλυψα, καθώς εδώ και αρκετούς μήνες στένεψα τυχαία (;), πολύ το εύρος των βιβλίων που διαβάζω. Μετά λοιπόν την νεότητα και τα λαμπρά, αισιόδοξα χρόνια της μεταπολίτευσης, επέστρεψα τον τόπο θαυμασμού και λατρείας, στα σαράντα χρόνια που διαμόρφωσαν την σύγχρονη Ελλάδα, την περιφημη περίοδο

1936 -1974 και τι Μαργαρίτης, Μαραντζίδης, Χατζή, Παππά, Μπέικου, τι επαναλήψεις με Eu des

,
Woodhouse

, Χαριτόπουλο και Μίσσιο έχει παρελάσει, δε λέγεται.

Αντιλαμβανόμενος άλλη μια φορά, ακόμα πιο ώριμα τώρα, την παράλογη ικανότητα, την απεριγραπτη αντοχή που επέδειξε η προηγούμενη γενιά, όχι στο να επιβιώσει, αλλά στο να συγκρατήσει αυτό που θεωρούσε ως σωστή ιδεολογία, στο να μη λυγίσει όχι μόνο απέναντι στην αντίπαλη παράταξη, αλλά κυρίως στο αντισταθεί στην αλητεία και στη φτήνια στην εξουσία της δικής της παράταξης, αναθάρρησα.

Σε σύγκριση με τις δικές τους δυσκολίες, οι παρούσες είναι θωπείες. Το ότι εμφανίζονται σε καλομαθημένους, σε αδοκίμαστους στη πίεση πολίτες είναι το πρόβλημα. Στο ότι η κοινωνία έχει διασπαστεί, στο ότι έχει χάσει τη συνοχή της, την όποια συντροφικότητά της, την όποια αλληλεγγύη της, την πηγαία, ενστικτώδη τάση της για αληθινή ζωή, αυτά είναι τα σημεία όπου το πρόβλημα (μας) παίρνει χαώδεις διαστάσεις.

Διότι ο πιο μοχθηρός εχθρός δεν είναι απέναντι, είναι μέσα μας. Είναι το θηρίο της ανασφάλειας, η δεσποτεία της άγνοιας, ο καρκίνος του άρχειν.

Ισορροπώντας ανάμεσα στο έρεβος της απαισιοδοξίας και τη ματαιοδοξία της αισιοδοξίας ο Gramsci δίνει τη σωστή αναλογία. *«Η απαισιοδοξία χρεώνεται στην ευφυΐα και η αισιοδοξία πιστώνεται στην επιθυμία».*